

Bedriftsdemokratinemndas protokoll 4/2014

Historisk arkiv

Dato: 12.06.2014

Vedtak ble truffet i følgende saker: BDN 14/715 Harding Holding II AS, BDN 14/762 SAS Ground Handling Norway AS, BDN 14/1314 Tafjord Kraft AS

Protokoll 4/2014 – Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalgs møte 27. mai 2014

Vedtak ble truffet i:

- Sak BDN 14/715 Harding Holding II AS
- Sak BDN 14/762 SAS Ground Handling Norway AS
- Sak BDN 14/1314 Tafjord Kraft AS

Følgende deltok i behandlingen av sakene:

- Gudmund Knudsen
- Halvor E. Sigurdsen
- Gro Granden

Siri Stangeland og Bodil Stueflaten deltok fra sekretariatet.

Møtet varte fra klokken 1030 - 1200.

3. Sak BDN 14/1314 Tafjord Kraft AS

I brev 3. mars 2014 søker de lokale fagforeningene EL & IT Forbundet, Nito og Tekna i Mørenett AS om at ansatte i Mørenett AS skal få bli en del av konsernordningen i Tafjord Kraft AS. De lokale fagforeningene representerer til

sammen ca 210 av de 241 ansatte i Mørenett AS. Bakgrunnen for søknaden er at Tafjord Kraft AS eier 53,66 % av Mørenett AS og i følge søknaden dermed har bestemmende innflytelse over selskapet, jf. aksjeloven § 1-3 andre ledd. Bedriftsdemokratine mndt godkjente en konsernordning i Tafjord Kraft AS 1. november 2011 som innebærer at ansatte i Tafjord Kraft AS og datterselskaper av dette har stemmerett og er valgbar til styret i Tafjord Kraft AS. Det fremgår av vedtaket at nye selskaper som Tafjord Kraft AS etablerer eller overtar, forutsettes å bli innlemmet i den felles representasjonsordningen.

Det fremgår av uttalelse av 31. mars 2014 fra Tafjord Kraft AS at Tafjord-konsernet består av morselskapet Tafjord Kraft AS og datterselskapene Tafjord Kraftproduksjon AS, Tafjord Kraftvarme AS, Tafjord Fibernet AS og Tafjord Marked AS, som til sammen ca. 140 ansatte.

Det fremgår videre av uttalelsen at Mørenett AS er et resultat av en fusjon mellom nettvirksomheten i tidligere Tafjord Kraftnett AS og Tussa Nett AS (nå oppløst). Mørenett er eid av Tafjord Kraft AS og Tussa Kraft AS, med en eierfordeling på henholdsvis 53,66 og 46,34 %.

Det fremgår av søknaden fra de lokale fagforeningene i Mørenett AS at alle ansatte i Mørenett AS kommer fra de to konsernene Tafjord Kraft AS og Tussa Kraft AS. Det fremgår videre at Mørenett AS er nystiftet, og at de to konsernene vil ha sterk innflytelse på de premissene som Mørenett AS skal drives etter. Eksempelvis skal personalpolitikk utformes, og tjenester og personalytelser skal kjøpes fra konsernene. De lokale fagforeningene mener lovens intensjon tilsier at Mørenett AS skal være en del av det konsernet som eier mer enn 50 % av selskapet, dvs. Tafjord Kraft AS. I søknaden fra de tillitsvalgte vises det til at aksjonærene ikke har rett til å forhandle vekk medbestemmelse fra de ansatte i Mørenett AS, og at de ansatte i Mørenett AS må behandles som et konsernselskap. Fagforeningene viser også til aksjeloven § 6-5 andre ledd (gruppe av foretak) når det gjelder rett til konsernrepresentasjon.

Søknaden fra de lokale fagforeningene i Mørenett AS støttes verken av Tafjord Kraft AS, ledelsen i Mørenett AS eller de lokale fagforeningene i Tafjord Kraft AS.

I uttalelsen fra Tafjord Kraft AS vises det til Aksjonæravtale for Mørenett AS, inngått mellom Tafjord Kraft AS og Tussa Kraft AS, hvor det fremgår at selskapet skal være under felles kontroll av partene og betraktes som en felleskontrollert virksomhet. I følge avtalen innebærer det at alle viktige beslutninger krever enighet mellom partene, noe som skal oppnås ved at det i alle viktige beslutninger i styret kreves enstemmighet blant aksjonærvalgte styremedlemmer.

Tafjord Kraft AS viser til at selskapet i henhold til aksjonæravtalen ikke har bestemmende innflytelse over Mørenett AS. Tafjord Kraft AS viser også til vedtektene til Mørenett AS, hvor det fremgår at samtlige beslutninger i generalforsamlingen må fattes med 2/3 flertall. Tafjord Kraft AS viser videre til at de ansatte i Mørenett AS søker ansatterepresentasjon i Tafjord Kraft AS i medhold av aksjeloven § 6-5 andre ledd og ikke aksjeloven § 6-5 første ledd, og legger dermed til grunn at "det foreligger enighet om at Mørenett AS ikke er et datterselskap i Tafjordkonsernet". Tafjord Kraft AS viser også til at viktige og reelle beslutninger av betydning for de ansatte tas i Mørenett AS, hvor de ansatte er representert med fire representanter i styret.

Tafjord Kraft AS er dermed av den oppfatning av at selskapet verken utøver bestemmende innflytelse over Mørenett AS eller at de to selskapene er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse som gjør det naturlig eller hensiktsmessig med konsernrepresentasjon.

Også i uttalelsen fra Mørenett AS er det vist til at det ikke foreligger en slik tilknytning mellom Mørenett AS og Tafjord Kraft AS, at de ansatte vil ha et berettiget behov for ansatterepresentasjon i Tafjord Kraft AS. Det er særlig vist til at Mørenett AS er en monopolregulert virksomhet; noe som stiller krav til nøytralitet mellom Mørenett AS som nettvirksomhet og Tafjord Kraft AS som produksjons- og omsetningsvirksomhet.

De lokale fagforeningene Nito, Tekna, Maskinistforbundet og EL & IT Forbundet i Tafjord Kraft AS er i mot at de ansatte i Mørenett AS skal være representert i styret i Tafjord Kraft AS. I uttalelsen fra de lokale fagforeningene er det vist til at Mørenett AS er en monoporegulert virksomhet med tilhørende krav til nøytralitet

og funksjonelt skille opp mot virksomhet som driver produksjon og omsetning av kraft, og at de ansatte er representert i Mørenett AS' styre hvor saker av betydning for de ansatte i dette selskapet blir besluttet. Det vises også til at ansatterepresentasjon for de ansatte i Mørenett AS i Tafjord Kraft AS' styre vil gi de ansatte i Mørenett AS større innflytelse i dette styret enn de "egentlige konsernansatte", og at Mørenett AS' kjernevirksomhet" er vidt forskjellig fra den virksomheten som drives i Tafjordkonsernet.

Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg viser til at det er stor uenighet om søknaden.

Arbeidsutvalget legger til grunn at de lokale fagforeningene i Mørenett AS primært søker om konsernrepresentasjon i Tafjord Kraft AS etter aksjeloven § 6-5 første ledd, subsidiært søkes det om å bli innlemmet i den felles representasjonsordningen i Tafjord Kraft AS etter aksjeloven § 6-5 andre ledd.

Bedriftsdemokratinemnda godkjente en konsernordning i Tafjord Kraft AS i sitt vedtak av 1. november 2011. Det følger av vedtaket at ansatte i Tafjord Kraft AS og datterselskaper av dette har stemmerett og er valgbare til styret i Tafjord Kraft AS. Dersom Tafjord Kraft AS etablerer eller overtar nye selskaper, følger det av nemndas vedtak at ansatte i de nye selskapene forutsettes å bli innlemmet i den felles representasjonsordningen.

De lokale fagforeningene i Mørenett AS mener selskapet ifølge aksjeloven § 1-3 andre ledd er et datterselskap av Tafjord Kraft AS, og følgelig skal innlemmes i den felles representasjonsordningen.

Etter aksjeloven § 1-3 andre ledd andre punktum nr. 1 er det et konsernforhold når et selskap eier så mange aksjer eller andeler i et annet selskap at de representerer flertallet av stemmene i det andre selskapet. Tafjord Kraft AS eier riktignok nærmere 54 % av aksjene i Mørenett AS, og har således flertallet av stemmene i Mørenett AS. Når arbeidsutvalget likevel ikke mener at Mørenett AS er et datterselskap til Tafjord Kraft AS er det fordi Tafjord Kraft AS ikke har en slik bestemmende innflytelse over Mørenett AS som et konsernforhold forutsetter. De to eierne av Mørenett AS har inngått en aksjonæravtale seg imellom. Etter

avtalen punkt 6 skal selskapet være under felles kontroll av partene og være en felleskontrollert virksomhet. Alle viktige beslutninger krever enighet mellom partene, noe som etter avtalen punkt 6 oppnås ved at det i alle viktige beslutninger i styret kreves enstemmighet blant de aksjonærvalgte styremedlemmene. Etter avtalens punkt 9 skal hver av partene hver ha rett til å utpeke tre styremedlemmer med personlige varamedlemmer. Ingen av eierselskapene har således styreflertall.

Dersom det ikke oppnås enighet blant de aksjonærvalgte styremedlemmene, skal saken etter nærmere regler i avtalen avgjøres av generalforsamlingen. I generalforsamlingen har imidlertid hver av partene vetorett. Dette følger av vedtektene § 9 som fastsetter at beslutninger i generalforsamlingen krever flertall som for vedtektsendring, dvs. to tredels flertall.

Arbeidsutvalget legger etter dette til grunn at Mørenett AS ikke er et datterselskap av Tafjord Kraft AS. Det eksisterer dermed ikke noe mor-datterselskapsforhold som kan gi de ansatte i Mørenett AS rett til å bli innlemmet i den felles konsernordningen i Tafjord Kraft AS.

Dersom Mørenett AS ikke ses på som et datterselskap av Tafjord Kraft AS, søker de lokale fagforeningene i Mørenett AS om representasjon i Tafjord Kraft AS' styre etter aksjeloven § 6-5 andre ledd. Denne bestemmelsen gir første ledd om konsern tilsvarende anvendelse når et selskap tilhører en gruppe av foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse.

Arbeidsutvalget vil innledningsvis peke på at bestemmelsen om foretaksgrupper i aksjeloven § 6-5 andre ledd kan gi rett til representasjon innen en gruppe som står under felles ledelse uten at noe selskap har et slikt overordningsforhold som et konsernforhold tilsier, jf. Ot. prp. nr. 19 (1974-75). Felles ledelse vil typisk foreligge der flertallet i de styrende organer består av de samme personer eller representanter for de samme interesser. Gruppebestemmelsen gjelder dessuten der selskaper er knyttet sammen gjennom eierinteresser. Dette alternativet vil typisk gjelde der flere sideordnede selskaper eies av de samme eierinteressene, så som der flere sideordnede selskaper eies av samme fysiske person, stiftelse, ansvarlig selskap mv., jf. Aarbakke m. fl. Aksjeloven og allmennaksjeloven.

Kommentarutgave (2012) side 433

Nemnda (flertallet) brukte i et vedtak 17. desember 1992 gruppebestemmelsen, som nå fins i aksjeloven § 6-5 andre ledd, på et selskap med to eiere som eide 50 % av selskapet hver. Flertallet i saken viste til "eierforhold og den bestemmende innflytelse" i det aktuelle selskapet, og la vekt på "de spesielle saksbehandlings- og beslutningsregler mellom eierne". Disse omstendighetene ble ikke beskrevet nærmere i vedtaket.

Arbeidsutvalget har delt seg i et flertall og et mindretall når det gjelder spørsmålet om de ansatte i Mørenett AS faller inn under konsernordningen for Tafjord Kraft AS etter gruppebestemmelsen i aksjeloven § 6-5 andre ledd. For arbeidsutvalgets flertall, medlemmene Knudsen og Sigurdsen, fremstår det som sentralt i avtaleforholdet mellom de to eierselskapene at ikke noen av dem skal ha styreflertall i Mørekraft AS. Ut fra det som er opplyst i uttalelsene fra Mørenett AS og Tafjord Kraft AS legger flertallet også til grunn at Mørenett AS har høy grad av administrativ selvstendighet slik at Mørekraft AS heller ikke administrativt er knyttet til Tafjord Kraft AS på en måte som gjør at selskapene står under felles ledelse. Flertallet viser i denne sammenhengen til aksjonæravtalen punkt 4 andre ledd der det bl. a. er avtalt at «Selskapet skal organiseres som et selvstendig selskap finansielt og driftsmessig.» Det er ikke holdepunkter for annet enn at denne bestemmelsen er fulgt opp i praksis.

Når det gjelder eierinteresser, viser flertallet til at eierinteressene i Tafjord Kraft AS er helt andre enn i Mørenett AS. Mørenett AS og Tafjord Kraft AS er derfor ikke knyttet sammen gjennom eierinteresser på en slik måte som gruppebestemmelsen i aksjeloven § 6-5 andre ledd forutsetter.

Flertallet har på bakgrunn av det som står over, kommet til at de ansatte i Mørenett AS heller ikke omfattes av den felles representasjonsordningen i Tafjord Kraft AS med grunnlag i gruppebestemmelsen i aksjeloven § 6-5 andre ledd.

Arbeidsutvalgets mindretall, medlemmet Granden, er av den oppfatning at eierforhold og bestemmende innflytelse i Mørenett AS er slik at selskapet omfattes av gruppebegrepet i aksjeloven § 6-5 andre ledd i forhold til Tafjord Kraft AS og Tussa Kraft AS.

Mindretallet er videre av den oppfatning at avtalte spesielle saksbehandlings- og beslutningsregler mellom eierne om felleskontrollert virksomhet ikke kan være til hinder for at de ansatte i Mørekraft AS sikres deltakelse i beslutningsprosesser som er bestemmende for dette selskapet. De lokale fagforeningene i Mørenett AS har søkt om at de ansatte skal omfattes av vedtaket om felles representasjon i Tafjord Kraft AS. Mindretallet mener søknaden bør godkjennes.

Arbeidsutvalget fatter slikt

vedtak:

"I medhold av aksjeloven § 6-5, samt Bedriftsdemokratnemndas vedtak 13. januar 2012 om delegering av myndighet, avslår Bedriftsdemokratnemndas arbeidsutvalg søknaden fra lokale fagforeninger i Mørenett AS om styrerepresentasjon i Tafjord Kraft AS."